

Lilleskolerne
Ny Kongensgade 10 1.
1472 København K

Tlf. 3330 7920
Fax 7020 2643

peter@lilleskolerne.dk
www.lilleskolerne.dk

Demokrati og frihed

Næstved Fri Skoles idégrundlag bygger på demokrati og frihed for det enkelte barn. På skolemødet har alle en stemme og mulighed for at tage en sag op. Skolen siger selv, den er en skole med kant, der forholder sig til børns valg og deres frihed.

Tekst Per Vinther, journalist

Idégrundlaget blev oprindeligt hentet fra en demokratisk friskole i Massachusetts, USA, hvor eleverne kan lære selvstændighed, lære at vise og blive vist tillid. Respekt og ansvar er nøgleord i hverdagen i et miljø, hvor eleverne møder livets mangfoldighed indenfor rammerne af et demokrati.

Tove Hartelius er skoleleder på Næstved Fri Skole, og hun og skolen arbejder for at skabe de bedst mulige betingelser for hver enkelt elev i det demokratiske fællesskab. Det omgivende samfund med dets krav og regler sætter de ydre rammer. Skolens ledelse sætter i samarbejde med Skolemødet – bestående af alle elever og ansatte – og øvrige udvalg de mere fleksible rammer for skolens hverdag.

Skolen åbnede i 1998 og har 100 elever i dag.

»Der er lavet meget om siden begyndelsen. Vi arbejder med at tilrette vores struktur ift. lovgivning i Danmark, men vi holder fast i den demokratiske del med skolemødet som myndighed. Det er frivilligt at deltage på skolemødet, men alle har en stemme. Det er her, vi diskuterer og debatterer altid med fokus på den kreative løsning, kompromiset og ikke en flertalsafgørelse,« fortæller Tove Hartelius.

Hun synes, skolen på kort tid har skabt både kant og profil ved at tage

udgangspunkt i individet, det enkelte barn og familien.

Her er også en åben klassestruktur.

»Den er fleksibel, så børnene i samarbejde med de voksne kan beslutte, hvor de hører til på skolen. De har base i en af de tre grupper: indskoling, mellemgruppe eller overbygning, men de kan sagtens have fag i en anden gruppe end den de har base i. Det er en skemamæssig udfordring, men alt i alt har vi kant på den måde, at nye forældre og elever oplever, at her er meget anderledes.«

De indre linjer er vigtigst

Forældrene spørger jævnligt, "lærer børnene nu det, de skal."

»Når man vælger os, er det en anderledes hverdag, og elever og forældre skal lære at bruge vores system.. Det er en del af at gå i skole her, og det bruger vi megen tid på. Vi har f.eks.

også en lærer, der alene tager sig af det sociale. Det har vi altid haft.

Et system vi hele tiden udvikler ift. f.eks. konflikthåndtering. Vi har et retsmøde som i samfundet. Det kan give konsekvenser for eleverne, der har overtrådt reglerne, men det handler overvejende om at finde løsninger, så eleverne lærer at håndtere konflikter. Systemet tager sig af alle typer problemer, og det friholder os lærere for det i undervisningen,« forklarer Tove Hartelius.

Hun pointerer også, at der meget sjældent bliver skældt ud her.

»Vi har en meget høj grad af kulturbearbejdning hele tiden. Det mærkes tydeligt. Det giver social udvikling.«

Udadtil har skolen altid holdt lav profil, fordi den gerne vil have, at de mennesker, der kommer her, selv har opsøgt skolen og har lyst til at høre nærmere.

»Vi skal selvfølgelig have antennerne ude, men vi har pt. elever nok, og vi kan ikke være flere. Vi mar-

kedsfører os ikke, men vi udgav en bog ved vores 10 års jubilæum i 2008.

Til gengæld bruger vi vores ressourcer på at kæmpe for fleksibiliteten med udgangspunkt i barnet. Den sociale udvikling er meget vigtig, bl.a fordi den understøtter fagligheden,« siger Tove Hartelius.

Det er altså styrken på de indre linjer, der skal få ringene til at spredes.

»Mange finder os på nettet, og vi får at vide, at vores hjemmeside er god, og den er hele tiden opdateret med billeder mm. Det tager ikke så lang tid at opdatere jævnligt, når man har en rutine,« siger Tove Hartelius.

[Billeder fra Næstved Fri Skole](#)